

مسئله زیارت اهل بیت (ع) تلویحاً در متن قرآن آمده است

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید رجایی با اشاره به آیات 35 و 36 سوره مبارکه نور اظهار کرد: مسئله زیارت اهل بیت (ع) تلویحاً در متن قرآن کریم آمده و ما را به این امر تشویق کرده‌اند.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید رجایی با اشاره به آیات 35 و 36 سوره مبارکه نور اظهار کرد: مسئله زیارت اهل بیت (ع) تلویحاً در متن قرآن کریم آمده و ما را به این امر تشویق کرده‌اند.

سید محسن میرباقری، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید رجایی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) با اشاره به بالاترین درجه مسئله زیارت که همان زیارت پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) است، اظهار کرد: از تمام مراحل دیدار و زیارت که بالاتر برویم، زیارت اولیای خدا یعنی پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) است؛ چه این که این زیارت در زمان حیات آن بزرگواران باشد و چه در زمان موت ظاهریشان.

وی افزود: ما چقدر در احادیث و روایات در این زمینه بحث‌های مفصل گسترده‌ای داریم. به عنوان مثال، درباره زیارت امام رضا (ع) احادیث فراوان داریم. پیامبر اکرم (ص) در این زمینه فرمودند: به زودی پاره تن من در خراسان مدفون می‌شود، هیچ مؤمنی او را زیارت نمی‌کند، مگر این که خداوند متعال بهشت را بر او واجب می‌کند و جسد او را بر آتش حرام می‌کند.

میرباقری با اشاره به سخنی از امام رضا گفت: خود حضرت (ع) فرمودند: اگر کسی عارف به حق من، مرا زیارت کند، من در روز قیامت برای او شفاعت می‌کنم. کسی که مرا زیارت کند و از راه دور به زیارت من بیاید، من در سه جا او را دیدار خواهم کرد تا این که او را از هول و هراس برهانم؛ در موقعی که پرونده اعمال را ارائه می‌دهند، در صراط و در میزان. اما آنچه در حال حاضر می‌خواهیم به آن بپردازیم، بحث زیارت در قرآن کریم است. درباره زیارت در آیات و روایات، بسیار سخن داریم و در این زمینه کتاب‌هایی نوشته شده و ابواب مفصلی را به زیارت اختصاص داده‌اند. اما شاید کمتر توجه شده باشد که در متن قرآن درباره زیارت ما را تشویق کرده‌اند.

وی افزود: در سوره مبارکه نور در آیه 35 خدای متعال انوار مقدس عصمت و طهارت را به ما معرفی می‌فرماید، البته در قالب تشبیه و تمثیل: «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي رُجَاةٍ الرَّجَاةِ كَأَنَّهُا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ثَوْرٌ عَلَى ثَوْرٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ؛ خدا نور آسمانها و زمین است مثل نور او چون چراغدانی است که در آن چراغی و آن چراغ در شیشه‌ای است آن شیشه گویی اختری درخشان است که از درخت خجسته زیتونی که نه شرقی است و نه غربی افروخته می‌شود نزدیک است که روغنش هر چند بدان آتشی نرسیده باشد، روشنی بخشد، روشنی بر روی روشنی است. خدا هر که را بخواهد با نور خویش هدایت می‌کند و این مثلها را خدا برای مردم می‌زند و خدا به هر چیزی داناست»

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید رجایی ادامه داد: در این آیه شریفه مثال‌های فراوانی بیان شده است. روایات ما این مثال‌ها را با اهل بیت (ع) تطبیق داده‌اند. به عنوان مثال گفته‌اند آن چراغدانی که چراغ‌های ولایت از او نشئت می‌گیرد؛ یعنی «مشکوة» وجود مقدس حضرت زهرا (س) هستند. همچنین در این آیه دو بار واژه «مِصْبَاح» به کار رفته است که فرموده‌اند امام حسن (ع) و امام حسین (ع) هستند.

وی اضافه کرد: البته الآن درصدد بیان این آیه نیستیم. این آیه، اهل بیت (ع) را از ابتدا تا امام زمان (عج) به ما معرفی می‌کند و در آیه

بعد، جایگاه این انوار مقدس را بیان می‌کند، آیه 36 و دو آیه بعد از آن در این باره نکات بسیار قابل توجهی را بیان می‌فرماید.

میرباقری عنوان کرد: خداوند در ادامه می‌فرماید: «فِي بُيُوتٍ أُذِنَ اللَّهُ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ؛ در خانه‌هایی که خدا رخصت داده که [قدر و منزلت] آن‌ها رفعت یابد و نام او در آن خانه‌ها یاد شود». این چه خانه‌هایی است که خداوند اذن داده است که محل ذکر خدا باشد؟ گرچه نام خدا را همه‌جا می‌توان برد، اما این‌که جایی به عنوان پایگاه ویژه برای ذکر و نام خدا باشد، خانه‌های مخصوصی است که خانه ائمه هدی و اهل‌بیت(ع) است.

وی تأکید کرد: همان‌هایی که در آیه قبل یعنی آیه 35 خداوند آن‌ها را معرفی می‌کند. آیه 36 گویا به این سؤال پاسخ می‌دهد که این انواری را که معرفی کردید در قالب مثال و تشبیه و از آن‌ها اسم نبردی، این‌ها کجا هستند؟ این‌ها در خانه‌هایی هستند که خداوند اذن داده تا آن خانه‌ها رفعت یابند و همچنین اذن داده است که در این خانه‌ها نام خدا ذکر شود و یاد شود.

میرباقری اظهار کرد: در حقیقت، اینجا یعنی این خانه‌ها محفل و محل تمرکز ذکرالله است، البته اگر به نکته‌ای توجه کنیم، شاید معنی دیگری هم برای این عبارت بتوان تصور کرد و آن این‌که فرموده‌اند: «نحن اسماء الله الحسنى؛ ما اسم‌های حسنی خداوند هستیم» ائمه هدی و اهل‌بیت(ع) اسماءالله هستند؛ چون اسم لازم نیست حتما لفظ باشد.

وی با اشاره به معنای اسم، گفت: «الاسم ما دل علی المسمى؛ اسم آن‌چیزی است که انسان را به مسمی دلالت و راهنمایی کند». گاهی این کار را لفظ انجام می‌دهد؛ مانند لفظ «حافظ»، گاهی هم آن کتاب اشعار یا غزلیات حافظ نیز همین کار را انجام می‌دهد؛ یعنی ما به محض این‌که کتاب را می‌بینیم، ذهنمان متوجه آن ادیب غزل‌سرای مشهور می‌شود.

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: گفته شده است که ائمه هدی و اهل‌بیت(ع) نیز اسماءالله هستند، اگر این بزرگواران اسماءالله هستند، خداوند اذن داده که مردم در این خانه‌ها یعنی خانه اهل‌بیت(ع) بروند و اسم‌الله را ذکر کنند؛ یعنی بروند در کنار قبر مطهر رسول‌خدا(ص) در خانه آن حضرت(ع)، رسول‌الله را ذکر کنند، حضرت زهرا(س) را ذکر کنند، بروند در بقیع، ائمه هدی(ع) را ذکر کنند؛ چون خانه حضرت زهرا(س) هم آنجا بوده و هنوز هم آثارش هست.

وی عنوان کرد: این بیوت که بیت پیغمبر اکرم(س) است، بیت حضرت زهرا(س) است، خداوند اجازه داده است که مردم به آنجا بروند و اسماء خدا؛ یعنی خود ائمه هدی و اهل‌بیت(ع) را ذکر کنند؛ یعنی به آنجا بروند و با آن‌ها سخن بگویند، آن‌ها را زیارت کنند، زیارت‌نامه بخوانند، حوائجشان را مطرح کنند و...